

С. В. Вахнюк, канд. екон. наук, доц.,
ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”

ВИКОРИСТАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ЯК КАТАЛІЗАТОРА ПРОЦЕСУ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Дослідження можливості застосування банківської системи країни для стимулювання процесу максимізації участі найбільш ефективних технологій обробки інформації в усіх сферах діяльності суспільства, ми проводили на основі індексу інформаційних і комунікаційних технологій (Information and Communication Technology Index – *ICTI*). Цей показник входить до система показників оцінки рівня розвитку економіки знань в країнах та регіонах світу, що були запропоновані робочою групою Світового Банку в рамках програми “Знання для розвитку”. Розрахунок *ICTI* дозволяє визначити загальний рівень розвитку в країні інформаційної і комунікаційної інфраструктури, яка сприяє ефективній обробці і розповсюдженню інформації.

Для визначення міри впливу банківської системи на *ICTI* введено інтегральний показник *IBicti*. На значення *IBicti* оказують вплив низка індикаторів, а саме: канали телефонного зв'язку (*TM*), мобільні телефони (*MP*), персональні комп'ютери (*PC*), міжнародний Інтернет-трафік (*IIB*), користувачі Інтернет (*IU*), доступність послуг електронного уряду (*AEGS*), використання Інтернету в бізнесі (*BIU*), витрати на *IKT* (*ICTE*). В результаті *IBicti* пропонується вираховуватись за формулою (1):

$$IBicti = IBtm + IBmp + IBpc + IBiib + IBiu + IBags + IBbiu + IBicte. \quad (1)$$

Показник *IBtm* визначає міру заохочення населення банками країни застосовувати стаціонарні канали зв'язку для отримання банківських послуг через систему інтерактивної голосової відповіді по телефону.

Показник *IBmp* характеризує в якій мірі банківські установи країни спонукають населення застосовувати мобільні телефони для отримання послуг через протокол безпроводного доступу (Wireless Application Protocol – *WAP*) до банківських інформаційних ресурсів та отримання персональної фінансової інформації через службу коротких повідомлень (Short Message Service – *SMS*).

Показник *IBpc* визначає міру прагнення банків країни застосовувати систему управління банківськими рахунками в режимі запит-відповідь (офлайн) за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення, що встановлюється на інформаційно-обчислювальних ресурсах клієнтів.

Показник *IBiib* визначає яка частина банків країни бере участь у співтоваристві всесвітніх міжбанківських комунікацій (Society for World-Wide Interbank Financial Telecommunications – *SWIFT*) з метою транспортування фінансової інформації між резидентами та зовнішніми абонентами.

Показник *IBiu* характеризує міру прагнення банків країни застосовувати систему управління банківськими рахунками в реального часу (онлайн) за допомогою стандартних програм взаємодії з ресурсами Інтернет – Web-браузерів, що встановлюють доступ клієнтів до банківських серверних програм.

Показник *IBags* визначає яка частина банків країни використовує інформаційно-комунікаційну систему державного центрального банку для проведення міжбанківських електронних платежів.

Показник *IBbiu* характеризує в якій мірі банківські установи країни приймають участь у фінансовому забезпеченні процесів продажу та купівлі товарів/послуг з використанням мережі Інтернет. Значення *IBbiu* залежить від наявності в країні банків-емітентів, які діючи в інтересах Інтернет-покупців, забезпечують гарантію виконання фінансових зобов'язань власників платіжних карток та банків-еквайерів.

Показник *IBicte* визначає яка частина банківських коштів країни, розміщених в інвестиційних проектах, приходиться на проекти розвитку інформаційно-комунікаційних технологій.

Зростання значень *IBicte* на проміжку від 0 до 8 вказує на зростання впливу банківської системи на рівень інформатизації суспільства та утворення засад економіки знань в країні.

Вахнюк, С.В. Використання банківської системи як каталізатора процесу інформатизації суспільства [Текст] / С. В. Вахнюк // Міжнародна банківська конкуренція : теорія і практика : збірник тез доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції (24-25 травня 2012 р.) : у 2-х т. - Суми : УАБС НБУ, 2012. - Т. 2. - С. 24-25.